

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	7 maart 2023	n.v.t.

Onderwerp

Verkenning naar een afwegingskader Koude voor de energietransitie

Advies

1. Vast te stellen het “Whitepaper: Duurzame warmte én koude voor onze gebouwde omgeving”;
2. Vast te stellen de brief aan Provinciale Staten, waarmee de eindrapportage van de verkenning en de “Whitepaper: Duurzame warmte én koude voor onze gebouwde omgeving” ter kennisname worden aangeboden;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de verkenning en het vaststellen van de “Whitepaper: Duurzame warmte én koude voor onze gebouwde omgeving” door de provincie Zuid-Holland.

Aangezien de Commissaris van de Koning op grond van artikel 176 Provinciewet bevoegd is om na rechtsgeldige besluitvorming door GS, juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem om machtiging af te geven aan de heer B.K. Potjer, gedeputeerde van energie en aan de heer M. Stolk, gedeputeerde klimaatadaptatie, om de “Whitepaper: Duurzame warmte én koude voor onze gebouwde omgeving” namens de provincie te ondertekenen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

- GS brief aan PS ‘Verkenning naar een afwegingskader Koude voor de energietransitie’
- 20221121 Eindrapportage afwegingskader warmte koude PZH
- Bijlage 1 Stakeholderanalyse afwegingskader warmte koude PZH
- Bijlage 2 Omgevingsanalyse_afwegingskader warmte koude PZH
- Bijlage 3 Programma van eisen voor een afwegingskader warmte koud PZH
- Bijlage 4 Whitepaper
- Machtigingsformulier CdK

1 Toelichting voor het College

Vanuit de programma's Klimaatadaptatie en Energietransitie is een gezamenlijke verkenning uitgevoerd naar het nut van en noodzaak voor een afwegingskader Koude ten behoeve van de energietransitie in de gebouwde omgeving.

De verkenning heeft opgeleverd:

- Een netwerk met betrokken partijen met veel kennis en expertise, die de urgentie voor de aandacht van koude-energie in een steeds warmer wordende stedelijke omgeving erkent en ondersteunt.
- Een uitgebreide omgevingsanalyse waarin de behoeften van stakeholders, de huidige wet- en regelgeving, beschikbare modellen, relevante andere thema's die een rol spelen in het wel of niet toepassen van koude energie systematisch in kaart zijn gebracht (bijgevoegd).
- Een overzicht van functionele eisen en wensen voor een te ontwikkelen afwegingskader voor het toepassen van koude-energie in de gebouwde omgeving (bijgevoegd);
- Handelingsperspectief voor vervolg.

De betrokken partijen hebben een White Paper opgesteld, om de belangrijkste conclusies uit de verkenning onder de aandacht te brengen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en bij andere partijen die een rol spelen in de energietransitie en de keuzes die daarin worden gemaakt t.a.v. de warmte- en koudevoorzieningen in de bebouwde omgeving. In de White Paper:

- Beschrijven zij het belang van duurzame koudevoorzieningen in de gebouwde omgeving
- Constateren zij dat duurzame koude zo langzamerhand steeds vaker op de agenda verschijnt, maar dat partijen er nog veel te weinig op acteren
- Constateren de partijen dat het lastig is om te acteren omdat kennis ontbreekt over de toepassingsmogelijkheden en de voor- en nadelen daarvan
- Onderstrepen zij daarom het belang van een afwegingskader dat partijen kan helpen bij het maken van afwegingen
- En roepen zij op het afwegingskader te maken, te gaan gebruiken en een 'vaste' plek te geven in de Warmte & Koude transitievisies van gemeenten

Ook aan de Provincie wordt, als één van de samenwerkende partijen in deze verkenning, gevraagd het White Paper te ondertekenen als uitkomst van het proces en daarmee de verdere ontwikkeling van dit urgente onderwerp te ondersteunen.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 3 - Schone energie voor iedereen
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Juridische consequenties: geen bijzonderheden.

Aangezien de Commissaris van de Koning op grond van artikel 176 Provinciewet bevoegd is om na rechtsgeldige besluitvorming door GS, juridische binding aan te gaan, is het advies aan hem om machtiging af te geven aan de heer B.K. Potjer, gedeputeerde van energie en aan de heer M. Stolk, gedeputeerde klimaatadaptatie, om de “Whitepaper: Duurzame warmte én koude voor onze gebouwde omgeving” namens de provincie te ondertekenen.

2 Voorafgaande besluitvorming

In verband met de toenemende hitteproblematiek in onze steden (<https://monitor-klimaatadaptatie.zuid-holland.nl/pages/hittestress>), hebben PS met enige regelmaat gevraagd naar de mogelijkheden voor duurzame (energie voor) koude. Het inzetten van duurzame (energie voor) koude, is – na het vergroenen van de omgeving, het weren van hitte uit gebouwen en het benutten van ventilatie - sluitstuk van de zgn. ‘Ladder voor koeling’ die vanuit klimaatadaptatie voor de gebouwde omgeving is ontwikkeld en door de provincie via de Intentieverklaring OSKA Koeling van Gebouwen in 2021 is onderschreven (PZH-2021-771444699).

Zowel vanuit het oogpunt van de energietransitie als vanuit klimaatadaptatie is het wenselijk dat de toenemende energiebehoefte voor koude zodanig wordt vormgegeven en gestuurd dat deze de energieopgave zo min mogelijk verzwaart en zo min mogelijk zelf bijdraagt aan verdere opwarming van de omgeving.

Binnen de opgave voor energietransitie is al veel aandacht voor het duurzaam leveren van (energie voor) warmte in de gebouwde omgeving. Dit maakt ook onderdeel uit van de RES’s en de warmtetransitievisies van gemeenten. Voor het afwegen van opties t.b.v. de gebouwde omgeving is daarvoor al een ‘warmteladder’ ontwikkeld https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/26629/pzh_afwegingskader_digitaa_def.pdf.

Voor het afwegen van opties voor (energie t.b.v.) koude in de bebouwde omgeving, is nog géén instrument beschikbaar. Omdat de vraagstukken rond warmte en koude voor gebouwen sterk met elkaar samenhangen, is door ons aan bureau &Flux de opdracht verstrekt om in samenwerking met een aantal relevante maatschappelijke en kennisorganisaties te verkennen hoe opties voor het op duurzame manier beschikbaar maken van koude in de gebouwde omgeving in de afwegingen kunnen worden betrokken.

Met dit onderzoek wordt ook invulling gegeven aan één van de in het kader van de Provinciale Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie 2021 – 2023 toegezegde acties op het gebied van energietransitie (<https://www.zuid-holland.nl/@28018/provinciale-uitvoeringsagenda-klimaatadaptatie/>).

3 Proces

Provincie Zuid-Holland is initiatiefnemer en opdrachtgever voor deze verkenning.

Onderdeel van de opdracht was een uitgebreide stakeholdersanalyse voor het betrekken van relevante partijen bij het onderzoek. Uiteindelijk zijn 27 externe partners intensief betrokken/geraadpleegd, waaronder kennisinstellingen (TKI, TU Delft, HvA, KNMI), energiepartijen, woningbouwcorporaties (Groene Huisvesters), Klimaatverbond en ministeries (BZK, IZK). Met deze partijen is een klankbordgroep samengesteld, die het verdere onderzoek heeft begeleid.

De betrokken partijen willen hun bevindingen door middel van de White Paper breder onder de aandacht brengen. Door ook als Provincie de White Paper te onderschrijven en door middel van bijgaande brief aan het ministerie van BZK en EZK ook formeel onder de aandacht te brengen, ondersteunen wij die wens.

BZK en EZK willen, mede naar aanleiding van en met gebruik making van de uitkomsten van ons &Flux onderzoek, in 2023 verder onderzoek uitzetten. Daarbij staan zes kennisvragen rond koude centraal, die een aantal eisen en wensen voor een afwegingskader concreet kunnen invullen. Wij hebben BZK en EZK geadviseerd de door ons opgezette klankbordgroep met stakeholders ook in hun traject te betrekken.

Met het onderzoek door &Flux heeft PZH een eerste belangrijk stap gezet op dit onderwerp. Het is aan het nieuwe college na de verkiezingen om keuzes te maken over de mate waarin de provincie wil blijven inzetten op vervolg:

- **Volgend**, waarbij het initiatief m.n. bij het Rijk wordt gelaten om dit onderwerp verder te brengen;
- **Actief** inbreng leveren in follow-uptraject van het Rijk;
- Blijven acteren als **koploper** op dit onderwerp, om zo ook zelf versnelling te organiseren in kennisontwikkeling en toepassing.

Hierover worden op dit moment geen uitspraken of toezeggingen gedaan richting partijen.

Bij eventuele deelname aan een vervolg zijn er wel nieuwe projectkosten te voorzien, zowel voor een in cash bijdrage als voor een in kind bijdrage (uren in een begeleidingsgroep of dergelijke). Ordegrootte 15.000 euro en enkele tientallen, maximaal honderd uur in kind. Deelname is afhankelijk van de intensiteit waarmee een nieuw college dit onderwerp wil invullen.

4 Participatie en rolneming

De Provincie heeft in dit dossier de rol van samenwerkende overheid genomen. De participatie van en samenwerking met andere partijen was gericht op co-creatie.

5 Communicatiestrategie

Ten behoeve van communicatie is een nieuwbericht opgesteld, dat via de provinciale kanalen zal worden verspreid (bijgevoegd).

Voor de officiële aanbieding van de Whitepaper aan het ministerie van BZK zal nog een nader moment worden bepaald in overleg met de andere betrokken partijen.